

A sertéspestis járvány kezelése Horvátországban - egyeztetés a szakmai szervezetekkel és COM-mal

Előzmény és háttér: Horvátországban 2023 júliusában tömeges méreteket öltött az afrikai sertéspestis járvány, amely időközben három kelet-szlavóniai megyére (Vukovár-Szerémség, Eszék-Baranya, Bród-Szávamente) terjedt át. A horvát Mezőgazdasági Minisztérium még 2023. július 18-án rendeletet adott ki a járvány terjedésének megakadályozását célzó intézkedésekről. A kormány szeptember közepén döntött a sertéspestis által érintett (elsősorban Szlavónia és Baranya területén) termelőknek nyújtott, összesen 27,5 M EUR értékű támogatásokról.

Horvátország az Európai Bizottságtól (EB) 2023. november 20-ig kapott határidőt az afrikai sertéspestis kérdésének megoldására. Azok a sertéstelepek, amelyek állategészségügyi szempontból nem felelnek meg az úgynevezett 3. sz. kategóriának, az összes egészséges sertést kényszervágás és további feldolgozás céljából el kell szállítani a horvát Mezőgazdasági Minisztérium által kijelölt vágóhidakra. A kormánynak 2023. október 25-ig kell megküldenie az EB részére az eddigi intézkedésekről szóló jelentését. Az EB pozitív választ követően indulhat meg újra a friss sertéshússal történő kereskedelem az ország ezen részén.

Mladen Pavic, a horvát Mezőgazdasági Minisztérium államtitkára és Tatjana Karacic, a Minisztérium Állategészségügyi Igazgatóságának vezetője 2023. október 20-án tárgyalt a húsipari vállalatok és sertéstenyésztők képviselőivel az EB által előírtak végrehajtásáról. Pavic a tárgyalás során kiemelte, hogy az EB – előzetesen - megfelelőnek értékelte a kormány eddigi intézkedéseit, melyeknek köszönhetően jelentősen csökkent Vukovár-Szerémség megyében az új fertőzések száma (*megj.* miközben áterjedt a járvány Eszék-Baranya megyére).

A **sertéstenyésztők képviselői** szerint az afrikai sertéspestis már 4 hónapja jelen van az országban, azonban a tárca még mindig nem rendelkezik adattal arról, hogy a fertőzött, illetve veszélyeztetett területeken összesen hány sertést tartanak a tenyésztők olyan farmokon, amelyek nem felelnek meg az ún. 3. kategória előírásainak. Becslések szerint mintegy 50 ezer sertésről van szó. A tenyésztők azzal vádolják a kormányt, hogy nem hirdette ki időben a rendkívüli állapotot az érintett területeken, valamint nem szervezte meg időben a sertések elszállítását. Kresimir Kuterovac, a Horvát Sertéstenyésztők Egyesületének elnöke szerint a **járvány terjedésének egyik fő oka a be nem jegyzett sertések tartása, amelyek száma eléri a 140 ezret.** Ez az adat azonban csak a járvány kitörését követően derült ki. Kiemeli, hogy a jelenlegi helyzet szembe megy a nyugat-európai gyakorlattal (Lengyelország, Olaszország, Németország, Magyarország). Ezekben az országokban az afrikai sertéspestis vaddisznók között terjed, azonban a házi sertés állomány gyakorlatilag érintetlen.

A sertések megemelkedett száma miatt **a vágóhidak túlszűfoltta váltak**, ezért Kuterovac kijelentette, hogy a vágóhidaknak nem elegendő a Minisztérium által kínált 12 euró/sertés összegű támogatás, mert a kijelölt feladat elvégzéséhez a teljes humán- és gépi kapacitásra szükség van. A kényszervágásra feljogosított vágóhidak napi kapacitása 1100-1200 sertés, ami 2023. november 20-ig nem elegendő az 50 ezer sertés levágásához. Pavic a tenyésztőkkel szemben úgy látja, hogy munkaszervezéssel (3 műszak) elvégezhető a feladat.

Értékelés: A sertéspestis járvány kitörése óta éles ellentét húzódik a horvát kormány és a tenyésztők között. Utóbbiak nehezményezik, hogy a kormány nem reagált idejében a járványügyi helyzetre és a mezőgazdasági tárca nem rendelkezik pontos nyilvántartással

az országos állományról, beleértve a háztáji egyedeket is. A mai kormányülésen született döntés a sertéstenyésztőknek nyújtandó 5 M euró összegű (0,8 EUR/kg élősúly) kormányzati támogatás elkülönítéséről. A sertéspestis kezelése, illetve megelőzése kapcsán Plenkovic miniszterelnök is többször megszólalt az utóbbi hetekben, hangsúlyozva az oltás fontosságát és felhívta a figyelmet az oltásellenes csoportok és politikai szervezetek ismételt negatív szerepére (lásd a jobboldali MOST (Híd) párt kampányát a COVID alatt). A téma várhatóan kiemelt kérdés lesz a következő hónapok választási kampányában.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb